

Grundläggande granskning av kommunstyrelsen 2024

Strömsund kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionssed är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	6
2.	Granskningsresultat.....	7
2.1.	Iakttagelser	7
3.	Sammanfattande bedömning.....	10

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma målluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionssed i kommunal verksamhet*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredställande

- ▶ Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
  - Har styrelsen säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har styrelsen säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser kommunstyrelsen och är främst avgränsad till år 2024. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policy och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges budget för 2024
- ▶ Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning
- ▶ Reglemente för intern kontroll

1.4.1. Reglemente för kommunstyrelsen

Enligt reglementet (KF 2024-04-25) är kommunstyrelsen kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ha ett helhetsansvar för hela kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet, inkluderat kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Ett par verksamhetsområden som styrelsen ansvarar över är: säkerhetsfrågor i kommunen, kommunens personaladministrativa system och ekonomisystem. Styrelsen är verksamhetsansvarig nämnd för följande områden:

- Gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning (Komvux), ärenden som rör högskoleutbildning och uppdragsutbildning
- Ny- och ombyggnad samt förvaltning, anläggning och drift av kommunens fastigheter, IT-infrastruktur, vatten- och avloppsanläggningar, gator, vägar, allmänna platser och renhållning undantaget inomkommunala bolags förvaltningsområden
- Kost till förskolor, skolor och äldreomsorgen
- Färdtjänst
- EU-projekt
- Samiskt förvaltningsområde
- Information och kommunikation

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

Enligt fullmäktiges budget för 2024 (KF 2023-11-15) ska varje nämnd och styrelse ansvara för att genomföra kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag. Nämnder och styrelse ska utifrån kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag ta fram effektmål för sin verksamhet. Respektive nämnd och styrelse ska ta fram konkreta och mätbara mål, med en beskrivning av hur målen ska nås.

Nämnd och styrelsen ansvarar för uppföljning av den egna verksamhetens uppdrag enligt reglemente samt kommunfullmäktiges prioriterade uppdrag och övergripande mål. Rapporteringen ska innehålla mätresultat och analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet.

Kommunfullmäktiges styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning* (KF 2014-11-12) tydliggör styrmodellen. Styrdokumentet anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ Välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Följa upp sin verksamhet med prognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ Göra tertialuppföljning per sista april och augusti, inklusive beskrivning av måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Reglemente för intern kontroll (KF 2012-11-14) anger att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande intern kontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist.

Kommunstyrelsen har enligt reglementet det övergripande ansvaret för att se till att övriga nämnder genomför sin interna kontroll på ett tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens system för den interna kontrollen och, i de fall förbättringar krävs, kräva sådana. Kommunstyrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

Till reglementet finns en riktlinje och en handbok. Handboken anger mer konkret hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. En risk- och konsekvensanalys ska genomföras

för att identifiera risker och i vilken grad dessa kan kontrolleras. Analysen ska innehålla en värdering av sannolikhet och konsekvens. Vid högre poäng än fem i skalan ska kontrollåtgärder alltid övervägas. Analysen ska ligga till grund för upprättande av internkontrollplanen som ska besvara följande frågor:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontrollen genomföras?
- ▶ Hur ska kontrollen genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska rapporteringen genomföras?

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (till exempel protokoll med tillhörande underlag såsom budgetdokument, delårsrapporter, och årsrapporter).

Vi använder oss av följande bedömningsskala i rapporten:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om effektmål utifrån fullmäktiges inriktningsmål	✓	2024-03-26 § 62 Beslut om verksamhetsmål för kommunstyrelsens verksamheter 2024 efter återremittering i februari. Styrelsen har beslutat om mål kopplat till uppdrag från kommunfullmäktige inom de tre övergripande målområdena. Ett uppdrag om minskat matsvinn har inte omhändertagits.
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen	—	2024-03-26 § 62 För ett antal mål är det inte tydligt vilka indikatorer som ska mäta måluppfyllelsen. Merparten av målen är utformade som aktiviteter. Enbart ett fåtal mål omfattar förändring av ett nyckeltal.
	c) När måluppfyllelse	—	Styrelsen rapporterar att: • 9 mål uppfyllda • 3 mål delvis uppfyllda • 5 mål ej uppfyllda Samtliga mål följs upp med resultat och kommentar, för vissa mål görs bedömningen utifrån utfall för indikatorer.
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	—	Styrelsen rapporterar <i>delvis</i> god måluppfyllelse. Protokoll visar inte att styrelsen fattat särskilda beslut för att nå högre måluppfyllelse. Av rapportering framgår dock att åtgärder pågår inom förvaltningen.
2. Uppföljning av verksamhet	a) Följt upp verksamhet i en delårsrapport	✓	2024-05-28 § 113 per april 2024-10-29 § 206, § 207 per augusti med återremittering 2024-12-17 § 248 per augusti I uppföljning per augusti följer kommunstyrelsen upp samtliga mål med resultat och kommentar: ▶ Tio mål bedöms uppfyllda

			▶ Tre mål bedöms inte uppfyllda ▶ Två mål bedöms delvis uppfyllda ▶ Tre mål bedöms vid helårsuppföljning
	b) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande	✓	KS 2025-03-25 § 43
	c) Utövat uppsikt genom löpande uppföljning av nämnder och bolag samt förbund	✓	Protokoll visar att styrelsen löpande tar del av information, protokoll samt uppföljningsrapporter och håller dialog med nämnder, bolag och förbund som omfattas av styrelsens uppsiktsplikt.
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2024-02-20 § 30
	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	✓	Styrelsen redovisar ett överskott med cirka 0,85 mnkr.
	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	ET	Styrelsen uppnår god måluppfyllelse avseende ekonomin.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2024-05-28 § 113 per april 2024-10-29 § 206 per augusti Styrelsen prognostiserade enligt delårsrapporten per augusti ett överskott med 0,7 mnkr för helåret.
	b) Följt upp ekonomin i månadsrapport	✗	Styrelsen har inte följt upp ekonomin per februari och oktober.
	c) Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-18 § 25
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende styrelsens verksamhet och ekonomi. Vi noterar att riskanalysen enbart omfattar risker som inkluderats för kontroll i kontrollplanen.
	b) Beslutat om en internkontrollplan	✓	2023-12-12 § 230
	c) Följt upp internkontrollplanen	✓	2024-05-28 § 122 2024-11-19 § 221
	d) Vidtagit åtgärder vid	✓	Uppföljningen beskriver övergripande orsaker och pågående samt planerade

	identifierade brister		åtgärder. För vissa kontroller finns en särskild rubrik för analys och åtgärd. Kommunstyrelsen beslutade i samband med uppföljning i november att nästa uppföljning ska innehålla en analys och åtgärdsförslag för varje del av planen. Vid uppföljning i februari beslutade kommunstyrelsen att godkänna uppföljningen och att uppföljningen inte leder till några åtgärder. Uppföljningen innehåller mer analys och åtgärder än redovisningen i november.
	e) Utvärderat nämnderas arbete med internkontroll och följt upp bolagens arbete med internkontroll	✗	Av protokoll framgår att styrelsen löpande del av uppföljning från nämndernas internkontrollarbete genom delgivning av protokoll. Det framgår inte om styrelsen tar del av bolagens arbete med internkontroll. Ingen utvärdering av det samlade arbetet inom koncernen är gjord vid tiden för vår granskning.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

Enligt reglemente ska styrelsen två gånger per år redovisa till fullmäktige de motioner och medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Protokoll visar att fullmäktige tagit del av rapporteringen i juni och december.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten sköts *delvis* på ett ändamålsenligt sätt. Vi bedömer att kommunstyrelsen har säkerställt att verksamheten sköts från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt att den interna kontrollen *delvis* är tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? (Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a 2b & 2c)	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit effektmål utifrån fullmäktiges inriktningsmål. För ett antal mål är det inte tydligt vilka indikatorer som ska mäta måluppfyllelsen. Merparten av målen är utformade som aktiviteter. Enbart ett fåtal mål omfattar förändring av ett nyckeltal. Styrelsen har följt upp målen i delårsrapport per augusti och i årsbokslut. Styrelsen når <i>delvis</i> god måluppfyllelse. Vad gäller styrelsens uppsikt framgår att styrelsen på olika sätt löpande följer upp nämnder, bolag och förbund som omfattas av styrelsens uppsiktsplikt.
Har styrelsen säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? (Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)	Ja	Bedömningen baseras på att styrelsen har antagit en budget och redovisar ett överskott. Styrelsen har följt upp ekonomin via delårsrapporter per april och augusti samt årsredovisning. Vi noterar att styrelsen likt föregående år inte har följt upp ekonomin i månadsrapporter per februari och oktober, vilket ska göras enligt fullmäktiges styrmodell.
Har styrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll? (Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c, 5d & 5e)	Delvis	Bedömningen baseras på att styrelsen utifrån en riskanalys har antagit en internkontrollplan och följt upp den. Åtgärder har vidtagits vid identifierade brister. Av protokoll framgår att styrelsen löpande del av uppföljning från nämndernas internkontrollarbete. Det framgår inte om styrelsen tar del av bolagens arbete med internkontroll. Ingen utvärdering av det samlade arbetet inom koncernen är gjord.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi styrelsen att:

- ▶ Tydliggöra vilka indikatorer som ska användas för att mäta måluppfyllelsen
- ▶ Säkerställa att ekonomin följs upp i månadsrapporter per februari och oktober
- ▶ Säkerställa en samlad utvärdering av kommunens arbete med internkontroll, baserat på en uppföljning av nämndernas och bolagens arbete med internkontroll i enlighet med reglementet för internkontroll

Strömsund mars 2025

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Per Stålberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor